

DATOS IDENTIFICATIVOS

Psicología: Psicología

Materia	Psicología: Psicología			
Código	V52G140V01102			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	González Oya, Jacinto Luis			
Profesorado	González Oya, Jacinto Luis			
Correo-e	jacinto.luis.gonzalez.oya@sergas.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/direcceuemeixoeiro/index.php/es/			
Descrición xeral	A asignatura de Psicología ten como obxectivos, describir o marco conceptual da enfermaría psicosocial, en xeral. A identificación dos fenómenos psicosociais e de habilidades básicas de comunicación eficaz. Pretende outorgar aos alumnos as actitudes e coñecementos básicos da relación terapéutica. Para elo, estudia os aspectos psicolóxicos do usuario nos cuidados de saúde e describe as fases do desenvolvemento evolutivo do individuo. Seu estudio tamén se centra en describir as fases do desenvolvemento humano dende o punto de vista psicosocial e o manexo de problemas relacionados ca violencia de xénero.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
B7	Saber comprender, sen prexuízos, ás persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma na que viven so seu proceso de saúde-enfermidade
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, sostendo o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
B17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
C9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos, as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
C10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionar axuda nestas.
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.

C14	Coñecer e identificar os problemas psicolóxicos e físicos derivados da violencia de xénero para capacitar o estudiantado na prevención, a detección precoz, a asistencia, e a rehabilitación das vítimas desta violencia
C50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión de la información
D4	Resolución de problemas y toma de decisiones
D7	Razoamento crítico
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Saber comprender as bases psicolóxicas clásicas e suas relacións ca enfermaría.	A1	B4	C9	D1
	A2	B7	C10	D2
	A4	B8	C50	D3
	A5	B9		D7 D11
Ser capaz de aplicar o pensamento científico á vida cotidiá e laboral.	A1	B11	C12	D3
	A2	B17	C14	D4
	A3			D9
	A4			
	A5			

Contidos

Tema	
Descrición e marco conceptual da enfermaría psicosocial.	<p>Introducción, Evolución dos cuidados dos aspectos psicosociais de enfermaría.</p> <p>Importancia do estudo das ciencias psicosociais.</p> <p>Introducción Modelo biolóxico ou médico. Modelo psicodinámico ou psicanalítico.</p> <p>Modelo interpersonal. Modelo conductual. Modelo existencial humanista. Modelo cognitivo. Modelo sistémico. Modelo sociolóxico ou sociocultural.</p> <p>Introducción. Sustrato biolóxico da conducta. Ritmos circadianos: sono e vixilia.</p> <p>Aplicación nos cuidados de enfermaría</p>
Identificación dos fenómenos psicosociais.	<p>Perspectiva Holística da persoa. Dimensión intelectual. Introducción. Valor adaptativo da aprendizaxe e a memoria. Aprendizaxe. Memoria. Relevancia do estudo da aprendizaxe e a memoria.</p> <p>Introducción ao orixen da motivación. Motivación intrínseca e extrínseca.</p> <p>Disposición motivacional do paciente. Aplicación nos cuidados de enfermaría.</p> <p>Motivación do/a enfermeira no desenrolo da súa profesión.</p> <p>Introducción. Concepto e Compoñentes da emoción. Funcións das emocións. Dimensións da experiencia emocional. Aplicación dos cuidados de enfermaría.</p>
Identificar habilidades básicas de comunicación eficaz	<p>Introducción Concepto de comunicación. Axiomas da comunicación humana. Diferencias entre comunicación e linguaxe: a especificidade da linguaxe humana. Desenrolo da linguaxe na etapa infantil. Aplicación nos cuidados de enfermaría. Actitudes básicas dos profesionais sanitarios. Sistemas para mellorar as habilidades de comunicación co paciente. Conclusións</p>
Actitudes e coñecementos básicos da relación terapéutica	<p>Introducción. Perspectiva holística da saúde. Alguns conceptos holísticos de interese. Perspectiva holística e cuidados de enfermaría.</p> <p>Aspectos psicosociais dos cuidados. A enfermidade e a hospitalización. A ansiedade e o estrés como compoñentes básicos do enfermar. Aspectos psicolóxicos da dor. As perdas e o proceso de doo.</p> <p>Métodos alternativos para mellorar o benestar do paciente.</p> <p>Técnicas relacionais en enfermaría. A relación enfermeiro/a-paciente. Aspectos psicosociais do paciente cirúrxico, do paciente crónico, e do paciente terminal. O paciente ingresado nunha unidade de cuidados especiais.</p>

Aspectos psicolóxicos do usuario nos cuidados de saúde.	Procesos psicolóxicos: atención e percepción. Requisitos para a percepción do mundo externo. Factores que influen na percepción. Percepción de síntomas e sufrimento. Percepción social. Percepción de control. Aplicación nos cuidados de enfermaría.
Fases do desenrolo evolutivo.	Infancia. Teorías do desenrolo. Evolución do neno. Experiencias de hospitalización. Adolescencia. Dimensións, biolóxica, psicolóxica, social e espiritual. Aplicación aos cuidados de enfermaría. Edad adulta. Etapas y características de la vida adulta. Dimensións, biolóxica, psicolóxica, social e espiritual. Aplicación aos cuidados de enfermaría. Personas Maiores, etapas e características. Dimensións, biolóxica, psicolóxica, social e espiritual. Aplicación aos cuidados de enfermaría.
Fases do desenvolvemento humano desde o punto de vista psicosocial.	A persona como unidade de relación. Consideracións psicosociais básicas. As relacións interpersonais. Valores e creencias. Formación das actitudes e procesos de cambio. A relación intrapersonal. O autocuidado como estratexia para o crecemento persoal. Técnicas para desenrolar os recursos persoais. A familia e formas familiares. Sistemas sociais de apoio. A familia como sistema. Life-events, crises e homeostasis familiar. Ciclos evolutivos e familia. A familia atípica. Outras estruturas dos roles parentais. Factores de risco e familias en crise. O/A enfermeiro/a nos grupos. Os grupos, técnicas grupais en enfermaría. O liderato e a capacidade de influir. O liderato en enfermaría. O equipo de enfermaría como grupo de traballo.
Manexo de problemas relacionados coa violencia de xénero.	Introducción e marco conceptual da violencia de xénero. Definición. Perfil do acosador-agresor. Perfil da vítima. Inicio do proceso. Descrición do proceso da violencia de xénero. Consecuencias para a vítima. Prevención e educación para a igualdade.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	8	22	30
Presentación	1	10	11
Debate	5	10	15
Lección maxistral	59	106	165
Exame de preguntas obxectivas	1	1	2
Exame de preguntas obxectivas	1	1	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo. Pódense levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Debate	Debate trala exposición do tema.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	En clase, en las tutorías o a través del correo
Presentación	En clase, en las tutorías o a través del correo
Lección maxistral	En clase, en las tutorías o a través del correo
Debate	En clase, en las tutorías o a través del correo
Probos	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Tutorías e correo electrónico para prepara-lo exame
Exame de preguntas obxectivas	Tutorías e correo electrónico para prepara-lo exame

Avaliación

Descrición		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminario	Abordanse contidos teóricos de maneira práctica e participativa. Por elo e fundamental a asistencia ao mesmo e realizar os exercicios individuais ou grupais durante a sesión de 2 horas. Faráse role-playing, ver videos didácticos, lectura de casos ou debates guiados. A nota de cada seminario será de 0-2 puntos.	5	B11	C10 C12	D9	
Presentación	Exposición por parte do/a alumno/a ante o docente e un grupo de estudantes do traballo realizado	25	A2 A3 A4			D1 D2 D3
Debate	Debate trala presentación do tema na aula	10	A1 A2 A3 A4	B4 B7 B8 B9	C9 C10 C12 C14	D1 D2 D3 D4
Exame de preguntas obxectivas	Exame 1	30	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B7 B8 B9 B11 B17	C9 C10 C12 C14 C50	D1 D2 D3 D4 D7 D9 D11
Exame de preguntas obxectivas	Exame 2	30	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B7 B8 B9 B11 B17	C9 C10 C12 C14 C50	D1 D2 D3 D4 D7 D9 D11

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación Continua: Para aproba-la asignatura é imprescindible a asistencia a clase/debate e a os seminarios, así como facer a presentación do tema elixido. A non participación nos seminarios, ou na presentación na clase, conleva a perda da nota que xeneran éstos. A nota de Debate só se alcanzará na súa plenitude si o-a alumno-a ten una boa participación. **IMPORTANTE:** Para que a nota dos seminarios, presentación na clase e debate/asistencia a clase sumen, e preciso obter nos exames (a suma deles), polo menos, 20 puntos netos. Polo tanto, si se obteñen nos exames, polo menos, 20 puntos netos, a nota final da asignatura será a suma dos mesmos máis a dos seminarios, presentación na clase e debate/asistencia.

Avaliación NON CONTINUA/GLOBAL: Se o alumnado decide elixir a modalidade de AVALIACIÓN GLOBAL deberá solicitalo explicitamente, a través do formulario pertinente, no prazo dun mes a contar dende o primeiro día do comezo do curso. Realizará un EXAME ACCESORIO que, SUMADO ÓS EXAMES PRINCIPAIS, PONDERARÁN EN TOTAL O 100 %.

Alumnado matriculado por segunda o sucesivas veces: Aquel alumnado que no superara a asignatura no curso(s) anterior(es) poderá elixir entre dúas opcións: 1. Con avaliación continúa. Neste caso a avaliación será igual que para o alumnado matriculado por primeira vez (Examen 1: 30%, Examen 2: 30%, Seminarios: 5%, Presentación 25% y Debate 10%). 2. Con avaliación NON CONTÍNUA/GLOBAL. Deberá solicitalo explicitamente, a través do formulario pertinente, no prazo dun mes a contar dende o primeiro día do comezo do curso. Realizará un EXAME ACCESORIO (40 preguntas tipo test o V/F) que, SUMADO OS EXAMES PRINCIPAIS, PONDERARÁN EN TOTAL UN 100 %, SIEMPRE Y CUANDO TEÑAN SUPERADOS OS SEMINARIOS NO (NOS) CURSO(S) ANTERIOR(ES).

SEGUNDA OPORTUNIDADE (EXAME DE XULLO): 1. CONTÍNUA: a avaliación do proceso de aprendizaxe farase en base a un exame, co mesmo formato que o da convocatoria que ten suspensa. Estará baseada nos mesmos porcentaxes que para a primeira convocatoria: seminario (5%), presentación (25%), exame 1 (30%), exame 2 (30%) y debate (10%). As calificacións dos seminarios/presentación/debate gárdanse ata a convocatoria de xullo, pero nunca poderán gardarse dun curso para outro. 2. NON CONTÍNUA: Igual que na convocatoria de decembro, e dicir, un EXAME ACCESORIO que, SUMADO ÓS EXAMES PRINCIPAIS, PONDERARÁN EN TOTAL O 100 %, SEMPRES E CANDO TEÑAN SUPERADOS OS SEMINARIOS NO CURSO(S) ANTERIOR(ES).

Máis información de como se leva a cabo a cualificación da materia, do contido dos exames, dos tipos de preguntas e da súa ponderación pódese atopar na plataforma MOOVI.

A información relativa á data do exame, hora e lugar se atopa na seguinte dirección web:
<http://direcceuemeixoeiro.webs.uvigo.es/index.php/es/component/k2/item/116-indice-docencia>.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Lilienfeld, S. y Lynn, S., **PSICOLOGIA, una introdución**, 2011,

Bibliografía Complementaria

Morrison, V. y Bennett, P., **Psicología de la Salud**, 2008,

Pinel, John P. J., **Biopsicología**, Pearson,

Llor, B. y otros, **Ciencias Psicosociales Aplicadas a la Salud**, 1995,

Chalifour, J., **La relación de ayuda en cuidados de Enfermería**, 1994,

Cibanal, Juan, **Interrelación del profesional de Enfermería con el paciente**, 1991,

Amigo Vázquez, I y otros, **Manual de Psicología de la Salud**, 2003,

Fromm, Erich, **El arte de amar**, 2004,

Huxley, Aldous, **Un mundo feliz**, bolsillo,

Damasio, Antonio, **El error de Descartes**, Destino,

Frankl, Víktor E, **El hombre en busca de sentido**, Herder,

Slater, Lauren, **Cuervos entre locos**, Alba editorial,

Ressler, Robert K, **Dentro del monstruo**, Alba editorial,

Kubler-Ross, Elisabeth, **La rueda de la vida**, Zeta bolsillo,

Wiseman, Richard, **Rarología**, Temas de Hoy,

Sacks, Oliver, **Los ojos de la mente**, Anagrama,

Gigerenzer, Gerd, **Decisiones instintivas**, Ariel,

Luca de Tena, T, **Los renglones torcidos de Dios**, Planeta,

Watzlawick, P., **El arte de amargarse la vida**, Herder,

Watzlawick, P., **Lo malo de lo bueno**, Herder,

Porter, R., **Breve historia de la locura**, Turner,

Rubia, F. J., **El cerebro espiritual**, Fragmenta,

Colegio oficial de Psicólogos, **www.cop.es**,

psicodoc.copmadrid.org/psicodoc.htm,

www.psiquiatria.com/,

[\(http://peliculassobrepsicologia.blogspot.com.es/](http://peliculassobrepsicologia.blogspot.com.es/),

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Enfermería en saúde mental/V52G140V01305

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Anatomía humana: Anatomía humana/V52G140V01101

Bioquímica: Bioquímica/V52G140V01103

Enfermería comunitaria I/V52G140V01104